

**Jyväskylän kaupungin
turvallisuussuunnitelma
2015–2018**

JYVÄSKYLÄ

Jyväskylän turvallisuussuunnitelma 2015–2018

Johdanto

Jyväskylän kaupungin turvallisuussuunnitelma on valmisteltu osana Keski-Suomen Liiton koor-
dinoimaa maakunnallista turvallisuussuunnittelua. Ensimmäinen maakunnallinen suunnitelma tehtiin
vuonna 2011 ja nyt tehty suunnitelma on ensimmäisen suunnitelman päivitetty versio.

Jyväskylän kaupunki on yksi Suomen merkittävistä kasvukeskuksista, ja sen väkiluku kasvaa reilun
1000 henkilön vuosivauhtia. Vuoden 2014 alussa Jyväskylän kaupungin väkiluku oli 134 658, jossa
on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 1176 henkilöä.

Kaupungin pinta-ala on 1 466,5 km², josta maa-aluetta 1 171,0 km². Asuntokuntia kaupungissa on
66 029, ja niiden keskipitoisuus on 2,00 henkilöä. Yhden henkilön asuntokuntia on 28 658.

Työpaikkoja kaupungissa on yli 61 500. Keskimääräiset tulot vuonna 2012 tulonsaajaa kohden olivat
25 593 €/vuosi, ja työttömyysaste lokakuussa 2014 oli 15,9 %.

Turvallisuussuunnitelman tarkoitus ja tavoitteet

Turvallisuussuunnitelma on väline ennalta ehkäisevän työn lisäämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.
Lähtökohdana Jyväskylän turvallisuussuunnitelmalla on kaupunkilaisen turvallisuuden parantaminen.
Keskeinen osa turvallisuuden osa-alueista on kaupunkiorganisaation vastuulla. Kaupunki on ottanut
johtovastuun turvallisuussuunnittelun toteuttamisesta, mutta suunnitelma on tehty yhteistyössä viran-
omaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

Jyväskylän turvallisuussuunnitelman on tarkoitus toimia sateenvarjona, joka kokoaa yhteen jo ole-
massa olevat hankkeet, suunnitelmat ja ohjelmat, jolloin muodostuu kokonaiskuva turvallisuuden yllä-
pidosta ja kehittämisestä. Kaupunkilaisten turvallisuuden ylläpito ja parantaminen on kuitenkin monen
toimijan yhteistyötä, ja turvallisuussuunnitelman tavoitteena onkin sujuva ja suunnitelmallinen yhteis-
työ eri toimijoiden kesken.

Kaupunkien turvallisuushaasteet ovat muuttuneet ja moninaistuneet. Niiden ratkaiseminen edellyttää
lähes aina useamman eri toimijan välistä yhteistyötä. Hyvä sisäinen turvallisuus syntyy monen eri
tekijän yhteisvaikutuksesta. Turvallisuutta edistävät turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat
peruspalvelut, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin, kun sitä tarvitaan, ja varmuus
siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan.

Turvallisuussuunnittelulla on yhtymäkohtia myös valmiussuunnitteluun, jonka perusta on valmiuslais-
sa. Turvallisuussuunnittelu ja valmiussuunnittelu ovat osa laajaa turvallisuuskokonaisuutta, mutta niil-
lä on eri tehtävä ja tarkoitus. Turvallisuussuunnittelu perustuu yhteistyöhön ja sen tarkoituksena on
ennalta ehkäistä rikoksia, onnettomuuksia, tapaturmia ja häiriöitä sekä lisätä ihmisten turvallisuuden
tunnetta. Valmiussuunnittelu on lakisäänteistä ja sen tarkoituksena on varmistaa, että viranomaisten
palvelut toimivat kaikissa tilanteissa.

Jyväskylän turvallisuussuunnitelman painopistealueet ja työryhmät

Jyväskylän turvallisuussuunnitelman uusimisen ohjausryhmä (turvallisuusryhmä) perustettiin syys-
kuussa 2014 ja siihen kutsuttiin poliisin, liikenneturvan, pelastuslaitoksen ja vapaaehtoisen pelastus-
palvelun edustajat sekä edustaja jokaisesta kaupungin palvelukokonaisuudesta.

Jyväskylän turvallisuusryhmä kävi keskustelun Jyväskylän turvallisuuden nykytilasta ja valitsi suunni-
telman painopistealueiksi vuosille 2015–2018 nuorten syrjäytymisen ehkäisyn, väkivallan ehkäisyn
sekä onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyn.

Jokaiselle painopistealueelle perustettiin työryhmä, joka pohti ko. painopistealueen nykytilanteen,
kehittämisen toimenpiteet ja tavoitteet sekä vastuut ja seurannan. Nämä koottiin suunnitelmaan toi-
mintataulukoiiksi, joissa esitetään toimenpiteet, tavoitteet, vastuut ja yhteistoimintaosapuolet sekä to-
teutumisen seurannan ja mahdolliset mittarit.

Jyväskylän turvallisuusryhmä (ohjausryhmä)

Ryhmän tehtävinä olivat: turvallisuussuunnitelman painopistealueiden määrittäminen ja suunnitelman laatimisen koordinointi ja yhteensovittaminen.

Ryhmän kokoonpano:

Heli Leinonkoski	Jkl:n kaupunki / konsernihallinto / puheenjohtaja
Jari Salomaa	Jkl:n kaupunki / konsernihallinto / viestintä
Anna-Mari Kosunen	Keski-Suomen pelastuslaitos
Mika Kuivalainen	Keski-Suomen pelastuslaitos
Anssi Niemelä	Jkl:n kaupunki / perusturvan palvelut
Harri Rönholm	Jkl:n kaupunki / kasvun ja oppimisen palvelut
Tave Rautiainen	VAPEPA / Punainen risti
Leena Piippa	Liikenneturva
Samu-Petri Simo	Sisä-Suomen poliisilaitos
Olli Koivistoinen	Jkl:n kaupunki / kaupunkirakennepalvelut / sihteeri

Painopistealueiden työryhmät

Ryhmien tehtävinä olivat: suunnitelman painopistealueen nykytilan arviointi, käynnissä olevien hankkeiden listaus ja priorisointi. Ryhmä määritti painopistealueen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä sopivat vastuista ja seurannasta. Jokainen työryhmä laati toimenpidetaulukon painopistealueen kehittämisestä.

NUORTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY (13–29-vuotiaat)

Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Nuorten syrjäytymisen ja pahoinvoinnin ehkäisyssä varhainen puuttuminen, ennakkoluuloton kohtaaminen sekä tehokas ja viiveetön palvelun tarjoaminen ovat tärkeässä asemassa.

Tutkimusten mukaan yksi keskeinen syrjäytymistä ehkäisevä tekijä on koulutus. Perusopetuksen tarjoama kolmiportainen oppimisen tuki sekä yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto ovat keskeisiä keinoja luoda tasa-arvoa erilaisista olosuhteista tulevien lasten välille. Vaikeammissa tilanteissa nuorelle ja koko perheelle pyritään tarjoamaan tarpeenmukaista tukea lastensuojelun ja perhepalveluiden keinoin.

Koulutuksellisen tasa-arvon hankkeen myötä Kuokkalan ja Huhtasuon alueille on palkattu koulunuorisotyöntekijöitä ja tarjotaan kohdennettua tukea sosiaalista vahvistusta ja itsesäätelytaitoja tarvitseville nuorille. Taidetyöpajalla toimii havaintolähtöisen oppimisen Oppipaja-pienryhmä niille 9.-luokkalaisille, joilla arvioidaan olevan merkittävä riski jäädä ilman peruskoulun päättötodistusta. Oppipajan lisäksi kaupungissa on perusopetuksen alla kaksi joustavan perusopetuksen (Jopo) ryhmää (Mankola ja Vaajakoski) ja lisäksi yksi Jopo-ryhmä ammattiopistolla, ammattistartin yhteydessä. Jopo-toiminta tarjoaa perusopetuksen suorittamismahdollisuutta erityisesti tekemällä oppiville yläkouluikäisille.

Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaihe on oleellinen siirtymä nuoren elämässä. Nivelvaiheen tukea ja ohjausta tarjoaa Veturitallilla toimiva Ohjauslaturi, joka tulee jo yläkouluaikana mukaan pudokkuusriskissä olevien päättöluokkalaisten ohjaukseen. Etsivä nuorisotyö pyrkii 10 ohjaajan voimin tavoittamaan myöhemmin koulunsa tai esimerkiksi armeijan keskeyttäneitä, alle 30-vuotiaita nuoria. Perusopetuksella, toisen asteen koulutuksella ja puolustusvoimilla on ilman opiskelupaikkaa jääneestä tai toiminnan keskeyttäneestä nuoresta ilmoitusvelvollisuus etsivälle työlle. Etsivää työtä tehdään kaupungin työllisyyspalveluiden, nuorisopalveluiden ja Sovatek-säätiön yhteistyönä. Työpajoilla nuoret saavat yksilöllistä valmennusta, ohjausta ja kuntoutusta.

13–29-vuotiaille kehitetään uusia matalan kynnyksen monialaisia palveluita (nuorisovastaanotto ja Ohjaamo), joiden tavoitteena on lisätä palveluiden saatavuutta ja ymmärrettävyyttä nuorten näkökulmasta ja edistää eri palveluiden yhteensovittamista. Nuorisovastaanotto tarjoaa tulevaisuudessa peruspalveluiden tasolla apua 13–22-vuotiaiden mielenterveys-, päihde- ja psykososiaalisiin ongelmiin.

Vaikeassa elämäntilanteessa oleville 18–30-vuotiaille tarjoaa puolestaan matalan kynnyksen apua helmikuussa 2013 käynnistynyt Nuorten aikuisten palvelukeskus (J-Nappi), jossa on tarjolla päihdepsykiatrasta ja sosiaalityön asiantuntemusta. Ohjaamosta on puolestaan tarkoitus muodostua alueellinen, verkostomaisesti toimiva palvelu, jonka piiriin voi jokainen ohjausta ja neuvontaa tarvitseva 16–29-vuotias hakeutua ilman lähetekäytäntöjä.

Yksi oleellinen syrjäytymisriskiä vähentävä keino on tarjota lapsille ja nuorille ilmaisia, matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia, joita tarjoavat järjestöjen lisäksi mm. kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Nuorisopalvelut tarjoavat toimintaa nuorisotiloilla ja tekevät koulunuorisotyötä. Tästä toimintaa kaupungin tulisi kaikin tavoin kehittää ja tukea, myös nuorten omaa osallisuutta ja voimavaroja hyödyntäen. Tärkeää ennaltaehkäisevää työtä nuorten parissa Jyväskylässä tekevät kaupungin toimijoiden lisäksi useat järjestöt, mm. Jyvässeudun 4H, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Jyväskylän katulähetys ry, Jyvälän Settlementti sekä Nuorten Keski-Suomi.

Viime vuosina työttömänä on ollut keskimäärin 3500 alle 30-vuotiasta jyväskyläläistä. Aktivointitoimenpiteissä on tämän lisäksi keskimäärin 1800 nuorta vuodessa. Tiedetään, että jo lyhyt työttömyys vaikuttaa varsinkin nuorten hyvinvointiin ja elämänhallintaan. Jyväskylän kaupunki on viime vuosina lisännyt panostustaan koulunsa keskeyttäneiden, ilman opiskelupaikkaa jääneiden sekä työttömien nuorten seurantaan, ohjaukseen ja tukemiseen. Nuorille tarkoitetut, keskeisimmät palvelut on koottu ohjaavaan, sähköiseen sovellukseen (www.koppari.fi). Nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii lain edellyttämällä tavalla nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Työryhmän kokoonpano:

Risto Kähkönen	Jkl:n kaupunki / kasvun ja oppimisen palvelut / puheenjohtaja
Anna-Kaarina Autere	Jkl:n kaupunki / kasvun ja oppimisen palvelut
Kimmo Jouhki	Jkl:n kaupunki / sosiaali- ja terveystyö
Tuija Kautto	Jkl:n kaupunki / perusturvapalvelut
Tero Hintsu	Suomen Punainen Risti
Joel Niittynen	Suomen Punainen Risti

VÄKIVALLAN EHKÄISY

Lähisuhdeväkivalta on rikos, joka loukkaa ihmisoikeuksia ja on ilmiönä monimuotoinen esiintyen mm. fyysisenä, henkisenä, seksuaalisena ja taloudellisen väkivaltana. Tekijänä voi olla kuka tahansa läheinen henkilö, nykyinen tai entinen puoliso, lapsi, sukulainen tai seurustelukumppani ikään, koulutukseen, kulttuuriin tai muihin taustatekijöihin katsomatta. Väkivallan kokeminen kaikissa sen eri muodoissa, ja teon tai laiminlyönnin kohteeksi suoraan tai epäsuoraan joutuminen voi aiheuttaa välittömiä tai välillisiä terveydellisiä ongelmia ja sairastuttaa väkivaltaa kokevan. Väkivallan kokijoita ovat myös ne, jotka joutuvat todistamaan, näkemään tai kuulemaan, väkivaltaa ja tarvitsevat apua kuten myös väkivallan tekijäkin. Lähisuhdeväkivalta jää helposti havaitsematta, koska niin uhrilla kuin tekijälläkin on häpeän, syyllisyyden ja pelon vuoksi korkea kynnyksensä kertoa väkivallasta ja hakea apua. Työntekijöiden haasteena on väkivallan ilmiön tuntemisen lisäksi työvälineiden, sovittujen työtapojen ja rohkeuden puute kysyä asiasta suoraan. Kun kyseessä on lähisuhteessa koettu seksuaalinen väkivalta tai hyväksikäyttö, on kokemusten puheeksi ottaminen erityisen vaikeaa.

Enemmistö väkivallan käyttäjistä on miehiä, mutta myös naiset syyllistyvät väkivaltaan. Lapsista runsaat 10 % on joutunut kotonaan näkemään tai kokemaan väkivaltaa. Lapsiin kohdistuneeseen väkivaltaan syyllistyvät samoissa määrin sekä naiset että miehet. Jyväskylän äitiys- ja lastenneuvoloissa sekä kouluterveydenhuollossa on kartoitettu systemaattisesti lähisuhde- ja kuritusväkivaltaa vuodesta 2012 alkaen. Kysymyksiin aiemmin koetusta tai nykyisestä väkivallasta on vastannut äitiysneuvolassa 2012–2014 (26.9.14 mennessä) 1132 henkilöä, joista 19 % vastasi myöntävästi. Vastaavat luvut lastenneuvolassa olivat 1832, joista 19 % kanssa suunniteltiin jatkotoimia ja kouluterveydenhuollon puolella 4873, joista 11 % oli kokemuksia väkivallasta.

MARAK, moniammattillinen riskinarvioinnin menetelmä on ollut käytössä Jyväskylässä vuodesta 2012 alkaen. Moniammatillisessa työryhmässä väkivallan uhrille tai uhan alla elävälle henkilölle laaditaan turvasuunnitelma ja tätä kautta ehkäistään väkivallan uusiutumista sekä parannetaan uhrin ja hänen

perheensä turvallisuutta. Kokeilukaupungeissa menetelmä on osoittautunut tehokkaaksi ja kokemukset osoittavat, että toistuva väkivallan kierre on saatu katkaistua noin 80 %:ssa tapauksista.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa yhdeksi painopisteeksi on valittu hyvinvointioppiminen. Tavoitteena on edistää vuorovaikutuksellista ja moniammatillista toimintakulttuuria, resurssien oikeaa ja oikea-aikaista kohdentumista ja poistaa päällekkäisyyttä toiminnassa. Tietyillä ikäluokilla on käytössä SDQ-kysely (Strengths and Difficulties Questionnaire) osana neuvola- ja kouluterveydenhuollon tarkastuksia. Jos lapsesta tai nuoresta herää huoli, käydään asiasta keskustelu huoltajien kanssa ja sovitaan toimenpiteet, vastuut ja seuranta. Näistä terveystarkastuksista tehdään luokkakohtaiset yhteenvedot, joista saatavaa tietoa käytetään myös kaupunkikohtaisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin seurannassa. Myös huoltajakyselyistä saadaan tietoa hyvinvoinnista ja esimerkiksi siitä, miten turvalliseksi lapsensa kannalta huoltajat kokevat päiväkodit ja koulut.

Kouluterveyskysely 8.- ja 9.-luokkalaisille ja lukiolaisille toteutetaan joka toinen vuosi. Siitä saadaan valtakunnallista sekä kaupunki- ja koulukohtaisesta tietoa nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista ja siinä tapahtuneista muutoksista. Tuloksista tiedotetaan median kautta sekä huoltajille kouluissa. Yläkoulut tutustuvat tuloksiin ja laativat koulukohtaisen suunnitelman tulosten pohjalta osaksi oppilashuollon suunnitelmaa kuluvalle ja seuraaville lukuvuosille. Myös kunnan päättäjiä informoidaan tuloksista ja niitä hyödynnetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekemisessä. Vuonna 2013 toteutetun suunnatun kouluterveyskyselyn mukaan 20 % nuorista on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana. Jyväskyläläiset pojat raportoivat kokeneensa fyysistä uhkaa 5 % enemmän kuin koko maassa ja selkeästi enemmän kuin jyväskyläläiset tytöt. Kouluterveyskyselyyn vastanneista nuorista seksuaalista väkivaltaa on kokenut 15 %. Tytöt ovat raportoineet kokevansa seksuaalista väkivaltaa huomattavasti enemmän kuin pojat.

Koulujen työrauhaan ja osallisuuteen liittyvän lakimuutoksen myötä keväällä 2014 tehtiin uusi toimintaohje koulujen häiriö ja uhkatilanteisiin yhteistyössä Jämsän ja Kuhmoisten kuntien kanssa. Opetussuunnitelma uudistuu vuonna 2016. Opetussuunnitelman liitteenä oleva malli kiusaamisen ennaltaehkäisemisestä ja siihen puuttumisesta päivitetään osana opetussuunnitelmatyötä, huomioiden toimintaohje häiriö- ja uhkatilanteisiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunta tarvitsee koulutusta laillisuuskasvatukseen, väkivallan tunnistamiseen ja itsensä suojaamiseen liittyen.

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvä tilastointi on vielä vaihtelevaa ja eri viranomaiset kokoavat tietoja omaan käyttöönsä, mutta vertailukelpoisten tietojen saaminen on vaikeaa. Ilman tunnistetietoja kerättävää tietoa on haasteellista määritellä tarkemmin ja päällekkäisyyttä tilastoissa esiintyy väkisininkin samojen henkilöiden käyttäessä useita eri palveluita, joissa jokaisella on oma määrällinen tilastointitapansa. Kerätty tieto on tavallisimmin edellä mainittua määrällistä tilastoihin pohjautuvaa ja laajempaa tietoa mm. asiakkaan avun saamisesta tai samalla alaikäisten lapsiin kohdistuvista toimista kerätään niukasti tai ei lainkaan. Jos eri toimijoiden vastuita väkivaltaongelman hoitamiseksi ei ole palvelujärjestelmässä selkeästi sovittu, se jää helposti hoitamatta muiden ilmiöiden taustalla. Turvallisuuden edistäminen ja väkivallan ehkäisy edellyttää kaupungin kaikkien toimialojen, seurakuntien ja järjestötoimijoiden moniammatillista yhteistyötä, palvelujen linkittämistä, tiedon kulkua, strategioiden ja sopimusten käytäntöön viennin sekä toiminnan seuraamista eri toimijoiden välillä.

Työryhmän kokoonpano:

Merja Pihlajasaari	Jkl:n kaupunki / konsernihallinto / puheenjohtaja
Ulla Törmälä	Jkl:n kaupunki / kasvun ja oppimisen palvelut
Tytti Solankallio-Vahteri	Jkl:n kaupunki / konsernihallinto
Tuija Hauvala	Kriisikeskus Mobile
Virve Karling	Suomen Punainen Risti
Jari Lindholm	Sisä-Suomen poliisilaitos

ONNETTOMUUKSIEN JA TAPATURMIEN EHKÄISY

Turvallisuustyön tavoitteena on ehkäistä tapaturmia ja vähentää niiden määrää lisäämällä yleistä turvallisuutta. Tavoitteena on kodin, päiväkotien, oppilaitosten, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen sekä tapahtumaturvallisuuden pelisääntöjen yhteensovittaminen.

Kotitapaturmien vähentämiseksi osallistutaan valtakunnallisiin kotitapaturmien ehkäisykampanjoihin, joissa oppilaille eri oppilaitoksissa jaetaan turvallisuustietoutta. Oppilaiden kautta tieto leviää myös koteihin. Pelastuslaitoksen omavalvonnan kautta valistetaan omavalvonnan piiriin kuuluvia kotitalouksia kotitapaturmien vaaroista.

Kylätaajamien yhteisöllisyyttä lisätään kylätapahtumien ja koulutusten avulla. Tapahtumissa ja kouluksissa keskitytään turvallisuuteen, terveyteen ja varautumiseen eli ns. kotivaraan.

Yleisötapahtumien ja kansallisten juhlapäivien turvallisuutta parannetaan tapahtumajärjestäjien neuvonnalla, yhteistyön tehostamisella tapahtumien turvallisuussuunnittelussa sekä luomalla ohjeistusperiaatteella ”kuinka järjestät yleisötapahtuman Jyväskylässä”.

Liikenneturvallisuutta parannetaan toteuttamalla suunnitelmallista kaupungin eri hallintokunnat kattavaa liikenneturvallisuustyötä, sekä kehittämällä liikennejärjestelmiä ja joukkoliikennettä turvallisuuden näkökulmasta.

Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden turvallisuutta parannetaan kehittämällä riskienarviointia, turvallisuussuunnittelua ja näiden aikaansaannosten käyttöönottoa.

Ryhmän kokoonpano:

<i>Mika Kuivalainen</i>	<i>Keski-Suomen pelastuslaitos / puheenjohtaja</i>
<i>Timo Vuoriainen</i>	<i>Jkl:n kaupunki / kaupunkirakennepalvelut</i>
<i>Toni Tamminiemi</i>	<i>Jkl:n kaupunki / kaupunkirakennepalvelut</i>
<i>Erkki Pelkonen</i>	<i>Jkl:n kaupunki / kasvun ja oppimisen palvelut</i>
<i>Harri Tarvainen</i>	<i>Jkl:n kaupunki / liikuntapalvelut</i>
<i>Leena Piippa</i>	<i>Liikenneturva</i>
<i>Lauri Kaisto</i>	<i>Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus</i>
<i>Tave Rautiainen</i>	<i>Vapepa / Suomen Punainen Risti</i>
<i>Anne Heiskanen</i>	<i>Suomen Punainen Risti</i>

Toimenpidetaulukko 1.
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

NUORTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY					
TAVOITTEET / ASIA	TOIMENPITEET	AIKATAULU	VASTUUTAHO/SIDOSRYHMÄT	SEURANTA/MITTARIT	MUUTA HUOMIOITAVAA
Nuorten hyvinvoinnin turvaaminen ja lisäongelmien ennaltaehkäisy / Tuoda jo olemassa olevat palvelut nuorten arkeen ja kehittää matalan kynnyksen palveluita	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisovastaanoton (13–22-v.) aloittaminen - Ohjaamon 3-vuotinen kehittämishanke alkaa - SosKu-hanke (sosiaalinen kuntoutus) aloitus 	<p>2/2015</p> <p>1/2015</p> <p>Kevät 2015</p>	<p>Sosiaalipalvelut, kouluterveydenhuolto, oppilashuolto, etsivä työ, nuorisopsykiatria</p> <p>Työllisyyspalvelut</p> <p>Sosiaalipalvelut</p>	<p>Mobiilikyselyt / asiakastytyväisyystudkimukset</p>	<p>Päivi Junnilainen Nuorten aikuisten palvelukeskus J-Nappi 18–29-vuotiaille aloittanut 2/2013</p> <p>Etsivä nuorisotyö 2008-Anssi Niemelä</p>
Peruskoulun päättötodistuksen saaminen / jokainen nuori saa peruskoulussa tarvitsemansa tuen ja saa suoritettua perusopetuksen loppuun	<ul style="list-style-type: none"> - kolmiportainen tuki - ohjauksen laadun jatkuva kehittäminen - uudistuva oppilashuolto - Koulutuksellisen tasa-arvon hanke (KouTa): tarjoaa erilaisia tukitoimia peruskoululaisille, joilla on havaittu jokin syrjäytymistä edistävä riskitekijä, ja edistää kouluyhteisön hyvinvointia 	<p>Vuosittain</p> <p>8/2014–</p> <p>2013–2016</p>	<p>Perusopetuspalvelut, oppilashuolto</p> <p>hyvinvointioppimisen kehittämisryhmä</p> <p>Perusopetus Nuorisopalvelut Työllisyyspalvelut (oppipaja)</p>	<p>Tehostettua ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden määrä</p> <p>Ohjauksen arviointikysely päättöluokkalaisille</p> <p>Ilman päättötodistusta jääneiden määrä ja jatkoseuranta (tehdään elo-syyskuussa)</p> <p>Tuen piiriin ohjautuneet oppilaat (hankeraportointi)</p>	<p>Ulla Törmälä</p> <p>Marita Asplund</p> <p>Pia Bärlund</p>
<p>Nuorisotakuun tavoitteiden toteutumisen varmistaminen = perusopetuksen jälkeinen jatkokoulutus, kuntoutus, työelämään pääseminen (16–29-vuotiaat)</p> <p>Monialaisen yhteistyön kehittäminen nuorten ohjauksessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisotakuun kuntakokeilu (VM) - Ohjaamo-hanke (ESR) (Kuntakokeilu ja Ohjaamohanke luovat yhdessä matalan kynnyksen monipalvelupaikkaa 16–29-vuotiaille, syntyy alueellinen nuorten Ohjaamo, jonka osaaminen kattaa koko nuorten palveluverkoston) 	<p>2015–2016</p> <p>2015–2017</p>	<p>Perusturva/työllisyyspalvelut</p> <p>Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, työllisyyspalvelut Mukana Ohjaamossa kaupungin lisäksi TE-toimisto ja Kela, terveydenhuolto, sosiaalityö, oppilaitokset ja järjestöt ym.</p>	<p>Omat indikaattorit tulossa (osin nuorisotakuun valtakunnallisia indikaattoreita)</p>	<p>Ohjaamo-hanketta hallinnoi Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, osatoteuttajan Jyväskylän kaupunki</p> <p>Nuorisotakuun kuntakokeilualueeseen kuuluvat myös selvitysalueen muut kunnat. Ohjaamo ja kuntakokeilu ovat käytännössä samaa hanketta.</p> <p>Anna-Kaarina Autere</p>

Toimenpidetaulukko 2.
Väkivallan ehkäisy

VÄKIVALLAN EHKÄISY					
TAVOITTEET / ASIA	TOIMENPITEET	AIKA-TAULU	VASTUUTAHO/SIDOSRYHMÄT	SEURANTA/MITTARIT	MUUTA HUOMIOITAVAA
MARAK-toimintamalli; Vakavan väkivallan riskin tunnistaminen ja väkivallan ehkäisy	- Moniammatillinen työryhmä laatii väkivallan uhrille tai uhan alla elävälle henkilölle turvasuunnitelman	Jatkuvaa toimintaa	MARAK-koordinaattori/ MARAK-työryhmä Terveysten ja hyvinvoinnin laitos	THL kerää valtakunnallista tietoa tutkimukseensa. Jyväskylän oma seuranta rakenteilla	Yhdyshenkilö Merja Pihlajasaari
Turvallisuus-, laillisuus- sekä tunne- ja turvataito-osaamisen lisääminen sekä monialaisen yhteistyön lisääminen	- Toimintaohjeet oppilashuoltosuunnitelmaan - Toimintamalli kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn päivitetään. - Laillisuuskasvatuksen, väkivallan tunnistamisen ja itsensä suojaamisen koulutus - Selvitetään automaattisten hälytysjärjestelmien tarvetta ja toimintaa.	2015	Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	Kyselyt (huoltajakyselyt, terveystarkastuskoonnit ja kouluterveyskyselyt) Uhkatilanneselvitysten määrä Toteutuneiden koulutusten määrä ja koulutuspalautteet	Yhdyshenkilö Ulla Törmälä
Punaisen Ristin vapaaehtoistoimijoiden osaamisen ja yhteistyön vahvistaminen	- Toimijoiden kouluttaminen - yhteistyön tiivistäminen kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	2015	Punaisen Ristin työntekijät ja vapaaehtoiskouluttajat, kaupungin edustaja	Koulutuspalautteet Yhteistoimintakysely	Yhdyshenkilö Virve Karling

Toimenpidetaulukko 3.

Onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisy

ONNETTOMUUKSIEN JA TAPATURMIEN EHKÄISY					
Kotitapaturmat, yhteisöllisyys ja yleisötapahtumat					
ASIA / TAVOITTEET	TOIMENPITEET	AIKA-TAULU	VASTUUTAHO/SIDOSRYHMÄT	SEURANTA/MITTARIT	MUUTA HUOMIOITAVAA
Kotitapaturmat Kotitapaturmien vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitosten osallistuminen valtakunnallisiin kotitapaturmien ehkäisykampanjoihin, jakamalla turvallisuustietoutta oppilaille - Pelastuslaitoksen omavalvonta: palotarkastusten yhteydessä kiinteistön omistajalle lähetettävä tietopaketti kotitapaturmien ehkäisemiseksi - Pelastuslaitoksen osallistuminen valtakunnallisiin kotitapaturmien ehkäisykampanjoihin, jakamalla turvallisuustietoutta kaupunkilaisille - Kotitapaturmien ehkäisy esille sosiaalisessa mediassa	2015–2018	Oppilaitokset, opintosuunnitelman laatijat. THL, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvointivirasto Kotitapaturma.fi	Tarkastusmäärät Tapaturmamäärät Tapahtumamäärät FaceBook / tykkäykset / jako	Yhdyshenkilö Mika Kuivalainen
Kylätoiminta Kylätaajamien yhteisöllisyyden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kylätapahtumien ja -koulutusten lisääminen, turvallisuuden, terveyden ja varautumisen opein - Kotivara tutuksi	2014–2018	Suomen Punainen Risti Keski-Suomen kylät ry.? K-S Sydänpiiri ry. K-S pelastuslaitos Spek	Tapahtumamäärät Kävijämäärät Terveysmittausmäärät	Yhdyshenkilö Tave Rautiainen
Yleisötapahtumien turvallisuus Yleisötapahtumien ja kansallisten juhlapäivien turvallisuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuussuunnittelun tehostaminen. - Ensiapuvalmiuden ylläpitäminen tapahtumissa - Turvallisuussuunnittelun ja tähän liittyvän yhteistyön tehostaminen kaupungin alueella ja tiloissa yhteisellä ohjeistuksella - Tapahtumajärjestäjien neuvonta	2014–2018	Kaupunkirakennepalvelut K-S Pelastuslaitos Poliisi Japa ry Tapahtumien järjestäjät		Yhdyshenkilö Anne Heikkinen

ONNETTOMUUKSIEN JA TAPATURMIEN EHKÄISY

Liikenneturvallisuus, päiväkotien turvallisuus

ASIA/TAVOITTEET	TOIMENPITEET	AIKA-TAULU	VASTUUTAHO/ SIDOSRYHMÄT	SEURANTA/MITTARIT	MUUTA HUOMIOITAVAA
Liikenneturvallisuustyö Liikenneturvallisuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvalliustuimijan työn käynnistäminen (Liikenneturvallisuusryhmän aktivointi) - Elinikäisen liikennekasvatuksen varmistaminen 	2015–2018	Jyväskylän kaupunki / liikenne- ja viheralueet, Keski-Suomen ELY-keskus, Liikenneturva	Ryhmän kokoukset 2 kertaa/vuosi	Yhdyshenkilö Timo Vuoriainen
Liikennejärjestelmätyö Liikennejärjestelmien kehittäminen / kevyen liikenteen turvallisuuden edistäminen (jalankulku ja pyöräily) ja toimijoiden yhteistyön parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Pyöräilyn edistämishjelma - Asemakaavojen turvallisuusauditoinnit - Taajamien suojateiden turvallisuus ja nopeusrajoitusten tarkistaminen - Katutyöluopien tarkistaminen - Liikenteen rauhoittamisperiaatteet - Kaatumistapaturmien vähentäminen - Pyöräilyviikko ja Liikkujan viikko 	2015–2018	Jkl:n kaupunki / liikenne- ja viheralueet Jkl:n kaupunki / maankäyttö ELY-keskus, Jkl:n kaupunki / liikenne- ja viheralueet Jkl:n kaupunki / liikenne- ja viheralueet Liikenneturva, JAPA ry. JYPS ry.	Valmistuu 2015 2–3 auditointia /vuosi Koulutus 3 kpl/vuosi Suojateiden inventointi Kaikki luvat tarkistetaan Lautakunta hyväksyy 2015 Kelitiedotus Vahingonkorvaus anomusten määrä Järjestetään vuosittain	Yhdyshenkilö Timo Vuoriainen
Joukkoliikenne Turvallisuuden ja toimintavarmuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Ruuhkahuippujen tasaaminen koulujen aloitusai-koja porrastamalla - Vaaranpaikkojen huomioiminen aikataulusuunnitelussa 	2015–2018	Jkl:n kaupunki / liikenne- ja viheralueet JAO Jyväskylän Liikenne Oy	Kustannussäästöt investoinneissa Bussien onnettomuudet/	Yhdyshenkilö Toni Tamminiemi
Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden riskienhallinta / pelastussuunnitelmien päivitykset ja turvallisuusriskien hallinnan parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen turvallisuustyöryhmä tekee toiminnan yleisen tason riskianalyysit - Yksiköiden johtajien perehdyttäminen yksikkökohtaisten riskianalyysien tekemiseen - Yksikkökohtaisten riskianalyysien tekeminen 	2015–2018	Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen turvallisuustyöryhmä ja yksiköiden johtajat. K-S Pelastuslaitos	Päiväkotien ja koulujen riskianalyysit ja pelastussuunnitelmat tehty sekä toimitettu turvallisuustyöryhmälle. Tarkistukset palotarkastusten yhteydessä	Yhdyshenkilö Erkki Pelkonen

